Dosarul nr. **25r-227/24** Judecătoria Bălți (sediul Fălești)
judecător Cazacu Dorin

D E C I Z I E
24 februarie 2025

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa
Președintele completului, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii, Alina Țihonschi, Radu Holban

Examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024, în cauza civilă la cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală recuperare creanțe pentru anularea încheierii de refuz în primirea spre executare a documentului executoriu, prin care contestația a fost respinsă,-

a constatat:

La data de 15 iulie 2024 în Judecătoria Bălți (sediul Făleşti) a fost înregistrată cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală recuperare creanțe pentru anularea încheierii Executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4111/24 din 01 iulie 2024 privind refuzul primirii spre executare a Hotărârii nr. AH 0059101 din 10 ianuarie 2024 emisă de Direcția generală recuperare creanțe din cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

În motivarea cererii, Serviciul Fiscal de Stat a invocat că la data de 08.07.2024, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4111/24 din 01.07.2024, privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare în privința debitorului Țurcanu Vadim (IDNP *****) privind încasarea restanței față de Bugetul public național în baza Hotărârii seria AH nr. 0059101 din 10.01.2024 a sumei de 34 639,18 lei.

Drept temei de refuz de intentare a procedurii de executare, executorul judecătoresc Matachi Serghei invocă faptul că documentul executoriu - Hotărârea seria AH nr. 0059101 din 10.01.2024 nu este de competența sa.

Serviciul Fiscal de Stat și-a exprimă dezacordul față de încheierea executorului judecătoresc Matachi Serghei, nr. 126s-4111/24 din 01.07.2024 privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare, ca fiind neîntemeiată și pasibilă anulării.

A reținut că Serviciul Fiscal de Stat, a remis spre executare executorului judecătoresc Matachi Serghei, Hotărârea seria AH nr. 0059101 din 10.01.2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, cu valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin. (5) din Codul fiscal, prin care s-a hotărât:

1. A executa silit obligația fiscală a contribuabilului Țurcanu Vadim în baza Hotărârii seria AH nr. 0059101 din 10.01.2024 în sumă de 34.639,18 lei;

2. Asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită, reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcției Generale Recuperare Creanțe;

3. Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta Hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent;

4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz.

A menționat asupra faptului că conform pct. 1 vizat în Hotărârea seria AH nr. 0059101 din 10.0.2024 urmează a executa silit obligația fiscală a contribuabilului or, art. 10 alin. (1) din Codul de executare expres menționează „Executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile, „conchide că noțiunea „a executa silit" prezumă încasarea silită, din contul contribuabilului în beneficiul creditorului, astfel documentele executorii menționate supra cuprind formulări caracteristice pentru un act privind încasarea sumelor.

Formularul de Hotărâre cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului este aprobat prin Ordinul IFPS nr. 143 din 13.09.2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligației fiscale (pct. 1 subct.1.1), fiind publicat în Monitorul Oficial nr. 176-181 din 30.12.2005 și conform căruia în mod expres este stipulat că executarea silită a documentului executoriu conform prevederilor Codului de executare este pusă în sarcina executorului judecătoresc.

Executorul judecătoresc este obligat să asigure executarea silită, inclusiv să execute documentul executoriu în strictă conformitate cu Codul de executare și cu alte acte normative.

Refuzul executorului judecătoresc privind executarea silită a documentului executoriu generează încălcarea principiilor de drept, a scopului și sarcinii de bază a procedurii de executare, or, potrivit art. 1 din Codul de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Relevante speței sunt prevederile art. 203 alin. (1) din Codul fiscal conform cărora, comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare.

Iar potrivit prevederilor legale stabilite de art. 200 din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în imposibilitate (în cazul existenței bunurilor imobile/mobile) de a aplica sechestru asupra bunurilor imobile/mobile, ca drept măsură de asigurare a executării silite a obligației fiscale, or valoarea bunurilor acestuia este mult mai mare decât suma datoriei.

Serviciul Fiscal de Stat, conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse și epuizate toate măsurile de asigurare și executare silită a executării documentelor executorii vizate.

Astfel că, măsurile ulterioare de executare silită care urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, în scopul executării documentelor executorii documentelor executorii sunt mai vaste și eficiente de a exceda competența Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiția în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanței.

În partea ce ține de documentul executoriu emis de Serviciul Fiscal de Stat, a menționat că prin executare silită se subînțelege orice acțiune, inclusiv încasarea de mijloace financiare, efectuată de către executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, pentru buna derulare și soldarea cu succes a procedurii de executare.

Posibilitățile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, având inclusiv competența de urmărire și a salariului, pensiei și a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

Hotărârile emise de Serviciul fiscal de Stat, privind executarea silită a obligației fiscale sunt documente cu valoarea și statutul unui document executoriu. Or, actele numite, în temeiul art. 196 alin. (5) din Codul fiscal coroborat cu art. 11 din Codul de executare, sunt documente investite cu forță și valoare executorie și ține de obligația, competența și discreția organului fiscal de a decide modalitatea de executare, care este prevăzută de Lege.

Hotărârea Serviciului Fiscal de Stat, având puterea unui document executoriu perfect valabil, a fost remis pentru a fi pus în executare silită către executorul judecătoresc competent, ultimul urmând să asigurare executarea acestuia conform regulilor și reglementărilor Codului de executare.

Or, executorul Judecătoresc urma să primească și să intenteze procedura de executare a acestui act investit cu caracter și putere executorie, or, art. 2 alin. (4) al Legii nr.113 din 17.06.2010 interzice executorilor judecătorești refuzul în executarea unui document executoriu dat în competența sa.

A accentuat și faptul, că nici Codul fiscal și nici Codul de executare nu impun și nu obligă Serviciul Fiscal de Stat să îndeplinească sau să execute careva acțiuni sau măsuri prealabile și premergătoare sesizării executorului judecătoresc în vederea executării silite a unui document fiscal. Normele legale numite lasă la discreția organului fiscal de a alege modalitatea de executare: cu forțe proprii, prin intermediul executorului judecătoresc sau în proceduri paralele și acțiuni comune, în acest sens urmează a fi reiterat, că normele de drept material anterior enunțate și, anume, art. 2 alin. (4) coroborat cu art. 8 lit. b) al Legii nr. 113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești și art. 61 alin. (1) din Codul de executare, indică clar, concret și cert situațiile când executorul judecătoresc va refuza în intentarea procedurii de executare, aceste condiții fiind exhaustive, iar potrivit art. 196 alin. (5) Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în drept, dar nu are obligația, să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Respectiv, consideră ca fiind cert faptul că ține de competența și discreția organului fiscal de a alege metoda de executare, fiind urmărit scopul executării eficiente, efective și în termeni cât mai restrânși a obligațiilor fiscale.

A considerat nemotivate și ilegale încheierile executorului judecătoresc privind refuzul intentării procedurii dc executare drept una care încalcă drepturile creditorului.

În drept, reclamantul și-a întemeiat cererea pe prevederile art. 10 alin. (1), 11 lit. p), 22 alin. (2),30 alin. (1), 36, 37, 43 alin. (2), 60, 61 alin. (1)-(4), 74, art. 161-163 din Codul de executare; art. 132, 133 alin. (2) pct. 7), 196 alin. (5), 197 alin. (1), 200 din Codul Fiscal și art. 206, 269 din Codul de procedură civilă.

Poziţia instanţei de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024, cererea de contestare depusă de către cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat Direcția generală recuperare creanțe către Țurcanu Vadim, intervenient accesoriu Executorul judecătoresc Matachi Serghei, privind anularea încheieri nr. 126s-4111/243 din 01 iulie 2024 privind refuzul în primire spre executare a documentului executoriu a fost respinsă.

Solicitarea recurentului:

La data de 14.11.2024 Serviciul Fiscal de Stat a contestat încheierea primei instanțe solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei decizii prin care să rezolve în fond problema și să se dispună anularea încheierii executorul judecătoresc și obligarea acestuia să primească documentul executoriu spre executarea silită.

Potrivit art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, rezultă cu certitudine că, încheierea contestată a fost emisă la data de 04.11.2024, ulterior fiind expediată în adresa recurentului la adresa electronică recuperarecrente@sfs.md la data de 05.11.2024 (f.d. 28 Verso). Având în vedere că cererea de recurs a fost declarată la data de 14.11.2024, Colegiul consideră că cererea este declarată în termenul legal.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului recurentul a reiterat cele menționate în contestație și suplimentar a invocat că consideră încheierea recurată ca fiind pasibilă casării.

Consideră că prima instanță la examinarea cauzei în fond nu a dat o apreciere obiectivă tuturor probelor administrate pe dosar, totodată, acordând prioritate probelor prezentate de executorul judecătoresc, ignorând probele prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, nu a făcut o coroborare dintre circumstanțele de fapt și cele de drept, care a generat emiterea unei soluții absolut nefondate.

A accentuat faptul că, nici Codul fiscal şi nici Codul de executare nu impun şi nu obligă Serviciul Fiscal de Stat să îndeplinească sau să execute careva acțiuni sau măsuri prealabile şi premărgătoare sesizării executorului judecătoresc în vederea executării silite a unui document fiscal.

Normele legale numite lasă la discreția organului fiscal de a alege modalitatea de executare: cu forțe proprii, prin intermediul executorului judecătoresc sau în proceduri paralele şi acțiuni comune, în acest sens urmează a fi reiterat, că normele de drept material anterior enunțate şi, anume, art. 2 alin. (4) coroborat cu art. 8 lit. b) al Legii nr. 113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești şi art. 61 alin. (1) din Codul de executare, indică clar, concret şi cert situațiile când executorul judecătoresc va refuza în intentarea procedurii de executare, aceste condiţii fiind exhaustive, iar potrivit art. 196 alin. (5) Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în drept, dar nu are obligația, să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Respectiv, este cert faptul că ține de competența şi discreţia organului fiscal de a alege metoda de executare, fiind urmărit scopul executării eficiente, efective şi în termeni cât mai restrânși a obligațiilor fiscale.

Reieșind din dispozițiile legale enunțate, raportate la circumstanțele cauzei, consideră nemotivată și ilegală încheierea executorului judecătoresc privind refuzul intentării

procedurii de executare, deoarece noțiunea de „competență” prevăzută de art. 61 alin. (1) din Codul de executare, se subînțelege exclusiv competența teritorială, or, în rezultatul examinării excepției de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) din Codul de executare, prin Hotărârea nr. 22 din 08.10.2019, Curtea Constituțională a statuat, că „lipsa competenței” poate fi interpretată numai din punct de vedere al competenței teritoriale, nu și a competenței materiale, menționând astfel că, documentul executoriu înaintat a fost remis pre executare executorului judecătoresc conform competenței teritoriale a acestuia, în conformitate cu art. 30 din Codul de executare, or, conform art. 26 alin. (3) din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc nu poate refuza primirea documentelor executorii date prin lege în competența sa teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, decât în condițiile stabilite de lege.

Menționează că instanța de judecată citează o multitudine de norme reglementate de Codul de executare și Codul fiscal, însă omite a se expune pe marginea prevederilor art. 197 alin. (1) din Codul fiscal, prin care este expres prevăzut că Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare şi/sau de plăţi (cu excepţia contului de împrumut, a conturilor bancare şi/sau de plăţi deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova şi donatorii externi a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum şi a conturilor persoanelor fizice care nu sunt subiecţi ai activităţii de întreprinzător (în cazul executorilor judecătoreşti – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislaţiei insolvabilităţii) ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele şi dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaşte.

În acest sens, stabilește că potrivit Ordinului nr. 44 din 18.04.2006 cu privire la aprobarea modificărilor şi completărilor la Normele metodologice privind executarea de casă a mijloacelor bugetului public naţional prin Trezoreria de Stat a Ministerului Finanţelor, ordin incaso se definește drept act emis de către persoana abilitată prin lege cu acest drept pentru perceperea în mod incontestabil a mijloacelor băneşti din conturile bancare ale contribuabilului/debitorului de către bancă, cu excepţia perceperii în mod incontestabil a mijloacelor băneşti din conturile bancare ale Trezoreriei de Stat.

De către Serviciul Fiscal de Stat, conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse și epuizate toate măsurile de asigurare și executare silită a executării documentului executoriu vizat.

Iar măsurile ulterioare de executare silită, urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, în scopul executării documentului executoriu sunt mai vaste și eficiente de a exceda competența Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiția în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanței.

Posibilitățile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, având inclusiv competența de urmărire și a salariului, pensiei și a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

Iar argumentul instanței de fond precum că executorul judecătoresc în temei legal a refuzat primirea documentul executoriu înaintat spre executare silită pe motiv că acesta nu este de competența sa nu poate fi reținut în condițiile în care de către Serviciul Fiscal de Stat au fost respectate și aplicate toate măsurile de asigurare și executare silită.

Concluzie a instanței de fond menționată este una distorsionată, eronată și irelevantă, or, hotărârea de executare silită este un act administrativ emis de organul fiscal, prin dispozițiile căruia cu certitudine se dispune încasarea silită a restanțelor menționate în Hotărârea privind executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către executorul judecătoresc competent conform Codului de executare.

Menționează astfel că, instanța de fond a abordat norma legală în mod subiectiv, făcând trimitere doar la prevederile legale plauzibile opiniei sale, trecând cu vederea norma legală de drept care este în contradictoriu cu poziția formulată, deși creditorul a argumentat prin contestația depusă oportunitatea și justificarea aplicării acesteia.

Reține că instanța de fond a examinat cauza sub aspect restrâns, concluziile fiind formulate contrar normei materiale de drept, prin interpretarea eronată a acesteia în ansamblul și interconexiunea sa. Or, dispozițiile Codului fiscal nu contrazic Codului de executare dar se aplică simultan, completându-se reciproc și urmând a fi aplicate în corelație.

În contextul celor enunțate, consideră că argumentul instanței de fond, care a stat la baza respingerii contestației Serviciului Fiscal de Stat, și care se rezumă la concluzia că procedura de executare silită a obligației fiscale poate fi declanșată direct de organul fiscal, fără intervenția executorului judecătoresc, este eronată, or, reiterează că, legea nu interzice ca procedura de executare să fie efectuată cu implicarea executorului judecătoresc sau prin acțiunile concomitente ale Serviciului Fiscal de Stat și executorului judecătoresc, ba mai mult, încurajează această conlucrare, în așa mod încât să conducă la stingerea cât mai operativă a restanței față de BPN.

Consideră că relevante speței sunt și prevederile art. 203 alin. (1) Codul fiscal conform cărora, comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare.

Norma legală enunțată relevă că în materie de executare silită, prevederile Codului fiscal urmează a fi aplicate de către executorul judecătoresc în corelație cu prevederile Codului de executare, or atribuțiile și competența executorului judecătoresc în acest sens sunt expres reglementate atât de Codul de executare, cât și de Codul fiscal, iar într-un final, chiar și în situația întreprinderii măsurilor în vederea executării documentului executoriu de către organul fiscal, comercializarea bunurilor sechestrate oricum va fi efectuată de executorul judecătoresc.

Argumentul instanței de fond precum că procedura de executare silită a obligației fiscale poate fi declanșată direct la organul fiscal, fără intervenția executorului judecătoresc, este eronată în condițiile în care legea nu interzice ca procedura de executare să fie efectuată cu implicarea executorului judecătoresc sau prin acțiunile competente ale Serviciului Fiscal de Stat și executorului judecătoresc.

Consideră ilegală decizia instanței de fond or, înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege.

De altfel, justiția se înfăptuiește în numele legii. Realizarea justiției nu poate fi un act subiectiv, pro causa, al judecătorului, ci unul obiectiv, imparțial, derivat din raportarea la lege a situației de fapt, iar încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024 a fost emisă neîntemeiat și contrar prevederilor legale.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs pe prevederile art. 423- 426, 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Serviciul Fiscal de Stat.

Aprecierea instanței de recurs:

Potrivit prevederilor art.163 alin.(1) Cod de Executare, reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă, în termen de 30 de zile. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat, dacă sunt întrunite condițiile art. 119 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003, să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare și să dea explicații scrise referitoare la actele contestate.

Conform prevederilor art. 163 alin. (4) Cod de Executare, încheierea instanței de fond poate fi atacată cu recurs, care se judecă în termenul prevăzut la alin. (1).

Analizând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil şi de contencios administrativ consideră că recursul este neîntemeiat şi urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Materialele cauzei atestă că potrivit încheierii nr. 126s-4111/24 de refuz în primirea spre executare a documentului executoriu din 01.07.2024, executorul judecătoresc Matachi Serghei, în temeiul art. 61 alin. (1) lit. a) Codul de executare, a refuzat primirea spre executare a hotărârii nr. AH 0059101din 10.01.2024 emisă de Direcția generală recuperare creanța Serviciului Fiscal de Stat pentru executarea silită a obligației fiscale la buget a contribuabilului Țurcanu Vadim, în mărime de 34 639,18 lei (f.d. 6).

Prin Hotărârea nr. AH 0059101 din 10.01.2024, Direcția generală recuperare creanțe Serviciului Fiscal de Stat a hotărât a executa silit obligația fiscală a contribuabilului Țurcanu Vadim în mărime de 34 639,18 lei (f.d. 7).

Prin cererea din 19 iunie 2024, Direcția generală recuperare creanțe a expediat în dresa Executorului judecătoresc Matachi Serghei Hotărârea nr. AH 0059101 din 10.01.2024 pentru executarea silită (f.d. 19).

Conform scrisorii de însoțire din 01 iulie 2024, Executorul judecătoresc Matachi Serghei a expediat în adresa Serviciului Fiscal de Stat încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare, hotărârea de executare a obligației fiscale (f.d. 16).

Nefiind de acord cu încheierea respectivă, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală, la data de 15.07.2024, a depus o contestație în instanța de judecată privind anularea încheierii executorului judecătoresc Matachi Serghei nr. 126s-4111/24 din 01 iulie 2024.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024, cererea de contestare depusă de către cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat Direcția generală recuperare creanțe către Țurcanu Vadim, intervenient accesoriu Executorul judecătoresc Matachi Serghei, privind anularea încheieri nr. 126s-4111/243 din 01 iulie 2024 privind refuzul în primire spre executare a documentului executoriu a fost respinsă.

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, în termen legal, Serviciul Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu soluționare prin decizie problema respectivă.

Colegiul civil al Curții de Apel Nord consideră întemeiată soluția primei instanțe, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 1 alin. (1) Cod de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Conform art.2 Cod de executare, executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod şi cu alte acte normative.

În conformitate cu prevederile art.60 alin.(1) Cod de executare, procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

Potrivit art. 61, alin (1) lit. a) Codul de Executare RM, Executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este de competenţa sa.

În speță, temeiul indicat de executorul judecătoresc pentru refuzarea primirii spre executare a documentelor executorii sunt dispozițiile art.61 alin.(1) lit. a) Cod de executare, potrivit căruia executorul judecătoresc refuză intentarea procedurii de executare dacă: documentul nu este de competenţa sa.

Potrivit art.11 lit. p) Cod de executare, sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod, actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor.

Potrivit art.129 pct.6), 14) din Codul fiscal, obligația fiscală reprezintă obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală şi contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) şi/sau amendă; executare silită a obligației fiscale - acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.

Potrivit art.169 alin.(1); 170 Cod fiscal, obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei. Stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.

Conform art.177 Codul fiscal, stingerea obligației fiscale prin executare silită are loc prin acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanțelor în conformitate cu legislația fiscală.

Articolul 194 Cod Fiscal prevede că executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit şi provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepţia celor consemnate la lit.a) şi b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit.a), b) şi c).

Articolul 200 alin.(1) și (2) Codul fiscal prevede că, în temeiul hotărârii Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale, sunt pasibile de sechestrare toate bunurile proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepția celor care, în conformitate cu alin.(6), nu sunt sechestrabile. Sechestrarea bunurilor în temeiul hotărârii Serviciului Fiscal de Stat este efectuată de funcționarul fiscal.

Conform alin.(1) art.207 Cod fiscal, evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale o ține Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit.

Potrivit raționamentelor normelor legale citate rezultă că hotărârea Serviciului Fiscal privind executarea silită a obligațiunii fiscale are valoare de document executoriu, în raport cu alte documente de executare, în cazul executării silite a creanțelor fiscale și spre deosebire de alte hotărâri, aceste hotărâri ale Serviciului Fiscal au o procedură specială de reglementare prevăzută de Codul Fiscal.

Astfel, potrivit legislației fiscale, executarea silită a obligațiunilor fiscale este acțiunea întreprinsă direct de către organul fiscal, nefiind necesară intervenția executorului judecătoresc în acest sens.

Colegiul reține că nici o prevedere din acest cadru legal nu indică la competența de executare a executorului judecătoresc, astfel că, Serviciul Fiscal de Stat nu a avut nici o justificare legală pentru a înainta la executorul judecătoresc spre executare

Hotărârea seria Hotărârea nr. AH 0059101 din 10.01.2024 or, valoarea juridică a hotărârii Serviciul Fiscal este aceiași ca și valoarea juridică a oricărui alt document executoriu, iar prevederile art.196 alin.(5) Cod Fiscal îi permit direct Serviciului Fiscal de a pune în executare silită hotărârea respectivă.

În acest sens de idei, Colegiul va reține constatările instanței de fond referitor la faptul că calitatea hotărârilor emise de Serviciului Fiscal de Stat se referă doar în latura în care executarea silită a obligației fiscale se face prin ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină, urmărirea bunurilor și a datoriilor debitoare ale contribuabilului și are ca efect dreptul Serviciului Fiscal de Stat de a se alătura direct, fără încuviințarea altor organe de stat, la procedura de executare a executorului judecătoresc.

Contrar invocărilor Serviciului Fiscal de Stat precum că a întreprins și epuizat toate măsurile de asigurare și executare silită a documentului, însă în acest sens nu au fost prezentate careva probe confirmative, cu toate acestea Colegiul civil notează că atribuția Serviciului Fiscal de Stat de a executa obligația fiscală persistă și după ce a întreprins toate acțiunile de executare silită, însă obligația fiscală a rămas nestinsă.

Potrivit art.21 alin. (1) şi (2) Cod de executare statuează că executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii. Efectuarea actelor de executare silită, de către alte persoane, atrage răspunderea prevăzută de lege, însă reieșind din condițiile articolului 195 alin.(1) Cod fiscal, executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către organul fiscal, în corespundere cu stipulările legislației în vigoare.

Articolul 132^4 Codul fiscal prevede că Serviciul Fiscal de Stat îndeplinește următoarele funcții: 8) executarea silită a restanțelor şi altor plăți neachitate în termen, la bugetul public național.

Art.193-207 din Codul fiscal stabilesc procedura de executare silită a obligației fiscale, care prevăd condițiile declanșării procedurii executării silite, modalitățile de executare, sechestrarea bunurilor și comercializarea lor, urmărirea datoriei debitoare etc.

În particular, art.195 Cod Fiscal indică faptul că „Executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare”.

Art.196 prevede următoarele reguli de executare silită a obligației fiscale: (1) Executarea silită a obligației fiscale se face în zile lucrătoare, între orele 6.00 și 22.00. Executarea silită, în alt timp, se admite în cazul în care contribuabilul sau debitorul lui se eschivează de la ea. (2) Dacă contribuabilul nu poate fi găsit, pe adresele cunoscute, Serviciul Fiscal de Stat va solicita intervenția autorităților publice competente. (3) În termen de 10 zile lucrătoare, de la data primirii cererii prevăzute la art. 161 alin. (6), dosarul contribuabilului privind acțiunile de executare silită, întreprinse față de acesta, se va transmite subdiviziunii responsabile a Serviciului Fiscal de Stat, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. (5) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale, în modul stipulat la art. 194 alin. (1) lit. b), c) şi d), se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat, pe un formular tipizat, aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.

Colegiul Civil reține că dispoziția art.11 lit. p) Cod de executare, în care se menționează că sunt documente executorii şi se execută, conform normelor stabilite de prezentul cod, actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor, urmează a fi aplicate, în cumul cu legislația fiscală.

În conformitate cu prevederile art. 92 Cod de Executare RM, (1); (3) și (4) Executorul judecătoresc este în drept să urmărească mijloacele băneşti aflate sau parvenite ulterior în instituţiile financiare pe conturile debitorului ori să aplice sechestru pe mijloacele băneşti care vor fi transferate în viitor. Această prevedere nu se aplică conturilor bancare deschise conform acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova şi donatorii externi. (3) În toate cazurile când mijloacele băneşti de pe contul debitorului sunt urmărite ori sechestrate de executorul judecătoresc şi de alte organe abilitate prin lege, iar mijloacele băneşti disponibile în cont nu sînt suficiente, instituţia financiară va informa executorul judecătoresc despre existenţa unor alte sechestre şi despre organul care le-a aplicat. În acest caz, executorul judecătoresc va propune, în cel mult 3 zile, organelor respective să se alăture urmăririi în termenul indicat la art.101 alin.(1) din prezentul cod.

După ce toate organele informate au comunicat că se alătură urmăririi, dar nu mai târziu de expirarea termenului stabilit pentru alăturare, executorul judecătoresc emite ordinele incaso respective potrivit sumelor indicate în documentele executorii a căror alăturare la executare a fost solicitată, iar după executarea ordinului incaso, va distribui sumele în condiţiile prezentului cod. Dacă alăturarea la urmărire nu are loc, executorul judecătoresc emite un ordin incaso privind încasarea sumei indicate în documentul executoriu aflat în procedura sa, executarea lui fiind obligatorie pentru instituţia financiară, indiferent de existenţa unor alte grevări la contul debitorului. (4) În cazul când mijloacele băneşti ale debitorului sunt urmărite de mai mulţi executori judecătoreşti, iar ele nu sunt suficiente pentru executarea tuturor documentelor executorii, urmărirea o va face executorul judecătoresc care are în procedură mai multe documente executorii în privinţa acelui debitor, iar în cazul când numărul documentelor executorii este egal, urmărirea se va face de executorul care execută creanţa mai mare, fiind somat de ceilalţi executori judecătoreşti, în termenul indicat la art.101 alin.(1), despre existenţa şi mărimea creanţei. În acest caz, se vor aplica prevederile art.31 referitor la repartizarea onorariului.

Prevederile art. 92 Cod Executare se referă la situațiile, când există un concurs de urmărire a mijloacelor bănești din conturi, indicând că, în acest caz, organul fiscal se va alătura urmăririi făcute de executorul judecătoresc.

Actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor se vor executa, în baza normelor stabilite de Codul de executare, în condițiile când, la o instituție financiară, de pe conturile bancare ale contribuabilului, urmează a se încasa mijloace bănești atât în temeiul unui ordin de incaso (pentru a stinge obligația fiscală), cât şi în temeiul unui document executoriu, iar sumele disponibile, în aceste conturi, nu sunt suficiente pentru executarea integrală a ordinelor incaso şi a documentelor executorii indicate. Atunci, acestea (ordinul incaso şi documentul executoriu) se remit de către instituția financiară primului executor judecătoresc emitent, în acord cu art.11 lit. p) Cod de executare, pentru încasarea şi distribuirea mijloacelor bănești, în ordinea satisfacerii creanțelor şi conform procedurii stabilite de Codul de executare.

Urmare a celor invocate, Colegiul reține că organul abilitat de executare silită a obligației fiscale este organul fiscal, cu excepția situațiilor reglementate de art. 92 Codul de executare şi art.199 alin. (4) Codul fiscal.

De altfel, potrivit art. 199 alin. (4) Cod Fiscal RM prevede că „Dacă persoana fizică nu permite accesul în domiciliul sau în reşedinţa sa pentru a i se sechestra bunurile, funcţionarul fiscal consemnează faptul într-un act. În astfel de cazuri, Serviciul Fiscal de Stat va intenta o acţiune în justiţie. După ce instanţa judecătorească emite o hotărâre de executare silită a obligaţiei fiscale, aceasta este îndeplinită în conformitate cu legislaţia de procedură civilă”.

Argumentele invocate în recurs nu constituie temei de casare a încheierii contestate, motiv pentru care recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se respinge, cu menținerea încheierii Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024.

În această ordine de idei, Colegiul Judiciar reține argumentele instanței de fond prin care a considerat că Hotărârea nr. AH 0059101 din 10 ianuarie 2024, emisă de Direcția generală recuperare creanțe pentru executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului

Țurcanu Vadim nu reprezintă document executoriu în sensul art. 11 lit. p) Codul de executare.

Drept urmare, Colegiul civil va reține soluția instanței de fond potrivit căreia s-a respins cererea de contestare depusă de către Serviciul Fiscal de Stat Direcția generală recuperare creanțe către Țurcanu Vadim, intervenient accesoriu Executorul judecătoresc Matachi Serghei, privind anularea încheieri nr. 126s-4111/243 din 01 iulie 2024 privind refuzul în primire spre executare a documentului executoriu, ca fiind întemeiată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi,-

Decide:

Recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se respinge.

Încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Fălești) din 04.11.2024, în cauza civilă la cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală recuperare creanțe pentru anularea încheierii de refuz în primirea spre executare a documentului executoriu se menține.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului
Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Radu Holban